

1772.

1. Bornius: Rhapsodie supplementa. Programma, quo ordinatus senior eccliesque facultatis juris sine accessu. res: memoriam Borusanam indicunt.
 2. Bauerus, Hurian Godfredus: De effectu in filiacionis sub tormentis in currito. Programma, quo solennia doctoria Augusti Sebasteani Tembeckii indicunt.
 3. Bauerus, Hurian Godfredus: Fidei iuramentum simultaneam sine vasalli consensu impetratam prope nullam esse.
 4. Bauerus, Hurian Godfredus: De modo torturae secundum leges habendo.
 5. Bisdemann, Wenzel Fridericus: De vera sententiarum nullitate sine insanabili ad recess. Sup. noviss. § 121.
- 122.
6. Bisdemann, Franzell Hurian: De visitatione et revisione Camerati tanquam causa regiminis vi potestatis inspectoriae institutenda.
 7. Brenning, Christianus Hur: An honorarii datus in contractibus gratiosis liberet a damno dato restituendo.
 8. Brenning, Christianus Hur: An census, postquam sciverit factam captionem, adhuc contenti solvere possit?

1772

9. Breuning, Christianus Huer: De actione quaeritur = 16.
pedaria ex Romano, Germanico et patrio jure.
10. Breuning, Christianus Huer: An prohibitio patris in 17.
testamento de non dividenda hereditate cum
matre coherede impediatur divisionem?
11. Breuning, Christianus Huer: An dos protectiva pro- 18
mota uxore extantibus liberis redeat ad pat-
rem?
12. Breuning, Christianus Huer: De juribus et obligatio- 19
nibus mediatorum inter gentes Liberos.
13. Breuning, Christianus Huer: An spuria a viro legitima 20
in matrimonium ducta macula natiuitatis liberetur
14. Breuning, Christianus Huer: An legatum sub conditione 21
in alterius arbitrium collatum, si casu impediatur
conditio, deficiat?
15. Breuning, Christianus Huer: An separatio libera, 22
rum involuat renunciationem hereditatis patenciae

1772

16. Breuning, Christianus Hues: An mutuum contracti
possit inter ignorantes?
17. Breuning, Christianus Hues: An juramentum de ultima
voluntate non mutetur de omni, carcat obligatione?
18. Breuning, Christianus Hues: An rescisso Testamento
per querelam inofficiosi corrucant codicilli testab?
19. Breuning, Christianus Hues: An pater tenetur liberis
ad mercedem praestendam propter opera praestitas?
20. Breuning, Christianus Hues: An venditor hereditatis
debitum additione hereditatis confusum recte
exigat ab emitore?
21. Breuning, Christianus Hues: An mercedis deminutio
involvat novationem locationis conductiois?
22. Breuning, Christianus Hues: An statularia portio debeat
sui uxori, quae cum refractario invito sacerdotali copula
conjuncta est, licet cum eo postea thorum non ascen-
derit?

1772.

23. Breuning, Christianus Henr: Quatenus senectus libertas
a contumacia, si citatus non compareat?
24. Eimerl, Christianus Gualter: Definitio alienationis, quae
in mutuo fieri dicitur.
25. Eimerl, Christianus Gualter: De incremento, del alluvione
vel fluminis vi, fundo feudali affecto, tributo sexage-
narum non obnoxio.
26. Eimerl, Christianus Gualter: Observationes juris
massi
27. Eimerl, Christianus Gualter: De exceptione veritatis
28. Eimerl, Christianus Gualter: Pro legato consequendo heredes
contra heredes ex testamento agi non posse.
29. Franke, Henricus Gualter: De nova foederum perpetuae
unionis inter Augustam domum Austriacam Poloniaeque
regnum. Programma, quo ad solennia magistrorum invitatur
30. Hommel, Carolus Ferdinandus, fac. jur. Procancellarius:
Rhapsodiae supplementa. Programma, quo solennia Iustitiae
palaestra Ehrenholdi Fridolphi Bidermanni indicit.

1772.

1. Hommelius, Carolus Ferdinandus: Rhapsodiae sup-
plemente.
2. Mullerus & Beme, Augustinus Fredericus: De probatio-
ne indelicti ad l. 25 D. de probat. et praesumpt.
3. Puelmannus, Tobias Ludovicus Ernestus: De querela
inofficiosi testamenti patribus atque sororibus
contra spurios haud competente.
4. Ran, Christianus: Praeclatio juris civilis ad l.
79 D. ad legem Falcidiam.

[Faint, illegible handwriting in a cursive script, likely German, covering the majority of the page.]

16

Gr. 9, num 39

1772, 27

DE
EXCEPTIONE VERITATIS

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE
PRAESIDE

CHRISTIANO GOTTLOB
EINERTO

IVRISSCIENTIAE ET PHILOSOPHIAE DOCTORE

D. XXIII. IAN. MDCCLXXII

H. L. Q. C.

DISPV TAT

GOTTHELF BENIAMIN SCHMIDT
FRIBERG. M I S N.

LIPSIAE

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

Act 1

Dr. o. P. Anna

PROCEEDING OF THE
EXCEPTIONE VERITATIS

ILLUSTRISSIMO AC VIGILISSIMO
PRAESIDI

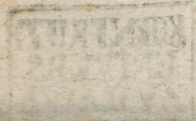
CHRISTIANO GOTTLIB
BINNEN

PHILOSOPHIAE ET HISTORIAE DOCTORI
D. XAVIERO VAN NISCHEN

GOTTHELPH BENJAMIN SCHMIDT

DISSENTIENS
EX OFFICINA LINGVÆ
LIPSIÆ

Handwritten marks and scribbles on the right margin.

VIRIS

EXCELLENTISSIMIS, AMPLISSIMIS, IVRIVM
CONSULTISSIMIS, REI METALLICAE
PERITISSIMIS, PRUDENTISSIMIS

CONSULIBVS

PRAETORIBVS

RELIQVISQVE

SENATORIBVS GRAVISSIMIS

INCLYTAE

CIVITATIS FRIBERGENSIS

PATRONIS OPTIMIS

H V R N C

LIBELLVM ACADEMICVM

EA,

QVA PAR EST,

ANIMI SVBMISSIONE ATQVE

PIETATE

OFFERT ET CONSECRAT

GOTTHELF BENIAMIN SCHMIDT.

VIRI
EXCELLENTISSIMI, AMPLISSIMI, IVRIVM
CONSULTISSIMI, REI METALLICAE
PERITISSIMI, PRUDENTISSIMI,
PATRONI ATQVE FAVTORES,
PIE DEVENERANDI!

Quamquam VESTRA, PATRES GRAVISSIMI!
erga omnes litterarum studiosos liberalitas et munificen-
tia, praesertim eos, qui ex ea urbe, quae VESTRA guberna-
tione, providentia et prudentia floret, natales repetunt, satis
omnibus est nota, tamen, quot, quantaque beneficia in me etiam
contuleritis, vix satis omnibus notum esse existimo. Itaque palam
mibi profitendum fuit, qua humanitate, benevolentia, liberalitate
atque munificentia erga me usi sitis, et quantas gratias ego
VOBIS debeam. Pietas enim et grati animi officium non solum
iussit, sed flagitavit etiam, ut huius erga VOS, VIRI AM-
PLIS-

PLISSIMI! obseruantiae quoddam darem specimen et indicium, quod ante hunc diem, tamen si saepe optauerim, non potuit fieri. Quin vero hanc meae pietatis significationem vultu benigno indulgentique sitis accepturi, non est, quod dubitem, cum et antea saepe in me ipso et nuper in amico meo carissimo, qui libellum academicum VESTRIS AMPLISSIMIS nominibus inscripserat, VESTRAM indulgentiam et benevolentiam expertus sim. Ego vero pro his omnibus polliceor religioseque promitto, me non solum VESTRIS beneficiis gratam sempiternamque memoriam adhibiturum esse, sed et talem me in VESTRA dignitate colenda et suspicienda praebere, ut in tanto clientum numero, qui VESTRAM grauitatem venerantur, neminem sim habiturus, qui me in illo officiorum aut obseruantiae genere vicisse, iure gloriari possit. Sed, ut et in posterum eadem benevolentia eodemque patrocinio amplecti me velitis, rogo atque obsecro. Summum vero Numen et ego et pater meus dilectissimus constanter et assidue implorabimus, ut VOS et urbi nostrae et familiis VESTRIS et omnibus hominibus, iniuriis, calamitate et inopia oppressis, saluos incolumesque conseruet, tutores fidelissimos, patronos indulgentissimos et defensores paratissimos, ut VESTRIS saluberrimis consiliis, VESTRO auxilio, iustitia, seueritate humanitateque diutissime florere possit urbs et ciuitas, VESTRAE fidei commendata, VESTRAQVE cura et prouidentia felicissima.

Scripsi Lipsiae d. XXI. Ian. MDCCLXXII.

§. I.

Exceptionum usus et commemoratio in causis forensibus non minus utilis, quam frequenti practicorum mentione celebris habetur. Ex hoc defensionum genere, tanquam ex perenni liquidoque fonte, inimicorum et dolose fraudulentique agentium atrocitate et malitia oppressi, diluendorum criminum, temere adspersorum, materiam et vires hauriunt, ut afflicta et quasi deliquium passa innocentia, hoc remedio efficacissimo refocilletur atque recreetur. Tanta enim nonnullorum est improbitas et audacia, tanta erga ciues suos, quibus suorum

suorum ipsorum errorum bene memores, parcere debebant, prorupta et effrena licentia, et lacessendi cupiditas, ut non solum eorum, a quibus exiguum, aut paulo etiam maius damnum ceperint, peccata inexpiabili et crudeli ira atque ultione, iudicum ipsorum vim et severitatem ad explendum animum sollicitantes, vindicare studeant; sed innocentissimorum etiam et simplici bonaque fide agentium quietem et tranquillitatem acerrimo animi impetu et nullo consilio, aut deprecatione, rixandiligandique compescenda cupiditate moti, interrompere et violare sustineant. Et turbarent sane omnia, miscerent et confunderent diuinarum humanarumque legum iura omnia, nisi iudicum et defensorum frenis eorum impetus ruentes retraherentur et hoc defensionum genere, quod exceptiones usus appellat, tanquam repagulo obiecto, eorum cursus retardaretur. Sed ut miserum est, in sua quiete et iuribus ab improbis laceffi, et contra utile, habere paratum defensionis contra vim remedium; ita tamen summa cura et industria cauendum, ne improbitas innocentiae mentita speciem, hoc, quod afflictis comparatum est solatium, abutatur. Ergo utilissimum rati sumus examinare, quam vim habere possint non exceptiones generatim omnes, (in infinitum enim foret, de omnibus disputare) sed ea tantum, quae vulgo appellatur veritatis exceptio. Itaque cum primum hanc exceptionem diligentius explicauerimus, deinceps de vi et potestate eius disputabimus et docebimus, non semper tantam illius esse auctoritatem, quantum vulgo praecipi, in his LEYSERVS Medit. ad Pandect. Sp. 551. et GAILLIUS Lib. II. Obs. 99. ei tribuunt.

§. II.

§. II.

Est haec ingeniorum humanorum natura, ut curiosius aliorum, quam sua negotia et facta, praesertim ea, quae ancipitem habent interpretationem, perpendere, et sermonibus vulgare famaue celebrare soleant. Dum enim aliorum vitia carpunt, suas virtutes nobilitari falso autumant. Hinc fit, ut quodlibet factum continuo fama sequatur, saepe etiam umbrarum modo, quae corpora modo praecedunt, modo sequuntur, praecedat. Attamen, quanquam multos ab improbis factis infamia ciuium retinet, securitas publica, quae singulorum iniuriis debilitatur, suadet, ut inuestigentur tales rumorum sparsores et definiatur, quid iis fieri, par sit. Hoc utique certum est, ei, cui factum iniustum crimini datur, fieri iniuriam et damnum. Qui ergo alterius famam spargendis rumoribus, aut conuicio iaciendo laedit, is, quoad contrarium doceatur, in culpa est. Culpam autem iniuriarum sequitur poena, a qua tamen liberantur tum magistratus, qui rite obiiendi habent ius, tum et ii, qui se idoneis argumentis defendere satis possunt, abfuisse animum faciendi iniuriam. Hinc existit quaestio, utrum ii quoque, qui vera alteri obiiunt, hac veritatis exceptione, quae est iniuriarum accusati, e facti veritate ducta defensione, a poena liberentur? Nam ut quaelibet *exceptio* auctore PAVLO in l. 22. pr. *π. est conditio, quae modo eximit reum damnatione, modo minuit damnationem*, ita merito quaeritur, num etiam veritatis exceptione aut poena plane rollatur, aut certe minuatur?

B

§. III.

§. III.

Quod in corporibus humanis a peritis et prudentibus medicis fieri et summa cura caueri videmus, vt ne ipsos vlla corporis pars aegrotā lateat, aut morbus occultus et subdolos neglectus reliquarum partium membrorumque curationem sanitatemue moretur, id etiam in rebus publicis, quas multorum diuersorumque membrorum coniunctiones et corpora haud immerito dixeris, iis est cauendum, qui sanitatis et curationis horum corporum curam gerunt, et medicorum more, quicquid valetudini noxium esse possit, remouent, quicquid aegrotans, sanant, quicquid ad salubritatem et bonum habitum confert, procurant et admouent. Nunquam enim partes sine detrimento totius affliguntur, nec valere potest totum, vbi partes labant. Ergo, cum antequam medela parti aegrotae adhiberi possit, morbus vulnusque occultum sit inuestigandum atque cognoscendum, continuo aduersarii nostrae sententiae, qui exceptioni veritatis plus, quam veritati ipsi fauere videntur, infesta signa nobis inferunt, et, argumento ex vtilitate reipublicae, cuius maxime interest, flagitia et facinora innotescere, ducto, tanquam telo contra nos abutuntur. Sed si ignorare videntur, quantum intersit inter legitimam criminum delationem, quae fit apud iudices ab accusatore, bona fide reipublicae vtilitatem procurante, et inter rumores et conuicia, quae, vt a malo et infesto animo proficiuntur, ita reipublicae multorum malorum causa sunt, ciuiumque nunc singulorum, nunc plurium tranquillitatem et quietem turbant. Nam nec aegrotō confert ad recuperandam sanitatem, si quis eius vulnera et morbos diligenter inue-

stiga.

stigmatos non ad medicum deferre, sed criminandi causa, quia fortasse eos luxuria, aut aliis, quae corpus humanum debilitant, vitiis sibi contraxit, divulgare velit. Itaque et hoc in loco nemo veritatis commemoratione infesti animi crimina diluere, aut prorsus poena, quae conuiciis est definita, se liberare potest, nisi ea, quae peccauit alius, ad iudicem, qui cognoscendorum criminum officium habet, bona fide et reipublicae vtilitate motus, detulerit.

§. IV.

Attamen (sic enim aduersarii contra nos disputare pergunt) quilibet obligationem et necessitatem habet, veritatem palam profitendi et prae se ferendi. Speciosum sane argumentum, et quod multos, qui negligentius audiunt, in fraudem illicere possit. Quis enim sustineat impugnare veritatem, aut quis mentiendi et fallendi aliis suasor et auctor esse velit? Sed ut res, per se quidem minime noxiae, imo etiam maxime vtilis, abusu in perniciem verti possunt, ita veritas etiam minus circumspicte, aut imprudenter palam prolata, saepe et auctoribus et aliis magnum damnum peperit. Concedimus, atque adeo suademus, (quis enim vir honestus non concedat, aut suadeat?) veritatem omnibus anteferri eamque sine tergiversatione, aut meru aperiri; sed hoc tamen a veritatis amante obseruari et caueri volumus, ne veritatem cum damno alterius, nisi maiori obligatione, veluti vtilitate reipublicae, aut acri virtutum studio teneatur, proloquatur. Licet nomina malorum ciuium deferre, licet coram magistratu malorum flagitia accusare, licet ea, quae alii clam et

subdole contra rempublicam et ciuium salutem ausi sunt, rite patefacere et poenarum atrocitate scelestorum audaciam et improbitatem refrenare. At, qui veritate ad conuicia et rixas abutitur, qui alteri vera quidem, animo tamen malitioso et infesto obiicit, cuius criminationes non utilitatem reipublicae, aut ciuium singulorum, sed damnum inimici spectant, eum nullo modo adiuuare veritas, aut a conuiciorum poena liberare potest.

§. V.

Tertium argumentum aduersarii repetunt ex ipsis legibus. Sed praestat ante omnia ipsam legem ponere, qua contra nos vtuntur. Est ea l. 5. C. de Iniur. *Si non conuicii consilio te aliquid iniuriosum dixisse probare potes: fides veri a calumnia te defendit. Si autem in rixam inconsulto calore prolapsus, homicidii conuicium obiecisti, et ex eo die annus excessit: cum iniuriarum actio annuo tempore praescripta sit, ob iniuriae admissum conueniri non potes.* Ex verbis igitur: *fides veri a calumnia te defendit*, colligunt aduersarii, exceptionem veritatis sufficere ad diluendum crimen iniuriarum, eamque solam tantam vim habere, vt conuiciatorem a poena liberare possit. Sed cum hoc dicunt, non videntur animaduertisse, se iusto ampliores facere limites legis. Nec enim lex simpliciter permittit iniuriosum aliquid contra alterum dicere, sed si absit animus iniuriosus, aut, vt verba legis habent: *Si non conuicii consilio etc.* Contra ex eadem lege intelligitur, eum, qui acceperit iniuriam, contra illum, qui iniuriam fecerit, si animo iniurioso fecerit, plenam agendi habere potestatem, nec con-

conuiciatorem liberari poena, etiam si veritate facti se defendere possit. Nam, ut diserte docet lex, tum demum poena liberatur conuiciator, si is, quem conuicio petierit, intra legitimum agendi tempus, nomen eius non detulerit. Ergo conuiciator in priori exemplo non tam exceptione veritatis, quam, quia animus iniuriosus absuit, liberatur, in posteriori autem casu negligentia accusatoris, qui accusandi tempus passus est praeterlabi, absoluitur. Aliud argumentum, quo exceptionem veritatis probari posse putant ex l. 18. pr. *π.* de Iniur. *Eum, qui nocentem infamavit, non esse bonum aequum ob eam rem condemnari. Peccata enim nocentium nota esse et oportere et expedire, repetitum, plane alienum est et futile.* Nam verbum *infamandi*, quo maxime nituntur, illo in loco non de conuiciis intelligendum esse, sed de excusatione legitima, tum exinde patet, quia ex conuiciis non tam reipublicae utilitas, quam potius turbae, quieti publicae noxiae, oriuntur, tum, quia in Basilicis VII. 472. istud *ἀτιμάσας* recte explicatur verbo *Φανερώσας*, quod plane nullam conuiciorum adiunctam habet notionem, sed simpliciter de delatione criminum accipitur. Verba autem sic sese habent: *Ὁ τὸν βλαπτικὸν ἀτιμάσας, ἤγεν Φανερώσας, ἢ καταδικάζεται. συμφέρει γὰρ τὰ τῶν βλαπτικῶν ἀμαρτίματα Φανερῆσθαι.* Ne dicam denique, leges Romanorum, poenales maxime, et quae de criminibus vindicandis constituunt, a nobis non ita receptas esse, ut ab iis nullo pacto recedere liceat, cum saepius vel propter disparem rationem, vel propter leges recentiores et patrias hoc ius subsidiarium ad fora nostra plane applicari nequeat, Itaque miramur, *Leyserum l. c. legum Romanorum*

rum auctoritate seductum, dubie de exceptione veritatis respondisse, et vtramque regulam, *veritas conuicii excusat*, et, *veritas conuicii non excusat*, veram pronunciaſſe, cum, vt ipſe Leyſerus profitetur, et nos infra pluribus docuimus, de hac tamen re Conſtitutio Carolina diſertis verbis diſponat.

§. VI.

Porro diſtinguunt quidam aduerſariorum inter conuicia vel in iudicio vel extra iudicium facta. Conuicia in iudicio facta, ſi veritati non repugnent, poena carere putant, contra extra iudicium facta, tametiſi veritate comprobentur, poena minime eximi ſtatuunt. Auctores huius diſtinctionis laudat Gaillius in Lib. II. Obſ. 99. Sed horum ſententiam iam reſutarunt alii in his Couarrutias L. I. Var. Reſol. c. II. et ex eo Mynſingerus Cent. IV. Obſ. 4. cuius verba adſcribere liceat. *Primum, ait, eſt, quod, ſiue in iudicio, ſiue extra iudicium conuicium dicatur etiam verum, cuiusque notitia reipublicae interſit, praua tamen intentione atque iniuriandi animo, peccatum ſit ab iniuriarum actione non omnino liberum. Nam etſi bonum ſit, atque reipublicae utile, nocentium crimina nota eſſe, prauis tamen animis releuantis rem efficit iniquam, c. cum miniſter, r. reſegentes 23. qu. 5.* Et proſecto, cum in iniuriarum actione, vt ſaepe iam diximus, ſolus animus criminantis ſit ſpectandus, hoc eſt, vtrum ira, aut odio, aut alio denique animi vitio motus, alteri crimen adſperſerit, an, habita communis vtilitatis ratione, flagitium aut facinus latere noluerit, ideoque legitime illud ad iudicem detulerit;

rit; poena certe iniuriarum is non liberabitur, qui in iudicio alteri iniuriosum quid dixerit, nisi planum facere potuerit, abfuisse animum malignum et iniuriosum.

§. VII.

Reiecta igitur et repudiata aduersariorum sententia, quid ipsi statuamus hac de re, et quid cum legibus conveniat, breviter deinceps exponere necesse est. Iam si in statu libero et aequali omnium conditione, extra rempublicam haec quaestio proponeretur, utrum pro lubitu verum crimen alteri obiicere liceat, continuo responderem, non licere, et conuiciantem frustra se veritate facti commissi defendere. Ratio huius responsi est in promptu. Qui enim alteri obiicit crimen, is de eius factis palam iudicat, talem vero iudicandi potestatem in aequali hominum statu sibi vindicare et arrogare, violentum est et libertati, qua fruuntur omnes ac singuli, plane contrarium. Eodem modo se habet in republica bene constituta, de qua nunc maxime quaeritur. Nam et in republica ciues singuli, qua ciues sunt, aequalia habent iura, nec alter alterum temere laedere potest. Cum autem respublica sit eiusmodi societas, quae facta peccandi licentia, nullo modo salua esse possit, improborum autem ciuium poena et vindicta vni, aut pluribus in republica, qui salutis publicae curam gerunt, sit demandata et commissa, continuo sequitur, nemini licere contumeliosis verbis alterum laedere, etiam si conuicium adiueretur veritate, neminem contra prohiberi, quo minus apud iudicem, aut eum, qui

qui cognoscendorum criminum officio fungitur, animo ingenuo et communis utilitatis studio alterius facinora publice profiteatur, aut legitime denunciaret. Nam tum demum obligatur cuius, crimina aperire, tum denunciandi potestatem sibi arrogare potest, tum improbitatem accusando comperere, cum alterum, neglecta utilitate aut omnium, aut singulorum, leges et tranquillitatem publicam violare videret. Extra iudicium autem alterum culpae, tantum abest, ut exinde utilitas ad rempublicam redundet, ut adeo turbæ et rixæ, quæ sunt contrariæ quieti reipublicæ statui, inexpiabiles innumeraeque existant.

§. VIII.

Iam ad leges Saxonicas et patrias examinantibus hanc quaestionem, utrum exceptio veritatis a poena iniuriarum liberet, nec ne, planum fit, istam exceptionem nec hodie talem auctoritatem habere posse, qualis vulgo ei attribui solet. Nam, etsi quidem reo commemorandarum exceptionum libertas conceditur in Mand. *wider die Selbst-Rache v. 2. Julii 1712. §. 22.* nullibi tamen vestigium reperitur, ubi exceptio veritatis a poena liberare dicatur. Contra diferte iubetur eod. Mand. §. 16. et 25. ut iniuriæ acceptæ deferantur ad iudicem. Et Art. 110. Ordin. Crim. ei, qui alterius famam imminuerit, etiam, cum veritas ab eius partibus stet, poena tamen his verbis, *Und ob sich auch gleichwohl die aufgelegte Schmach der zugemessenen That in der Wahrheit erfinde, soll dennoch der Ausruffer solcher Schmach nach Vermög*

mög der Recht und Ermessung des Richters, gestraft werden, proponitur. Qualis autem ea sit poena, ex verbis, nach Vermög der Recht und Ermessung des Richters, intelligitur. Nec enim palinodia hoc loco intelligenda, (quomodo enim is, qui verum dixit, ea quae dixit, vt falsa repudiare aut errorem linguae corrigere possit?) sed poena arbitraria, qua de sententia iudicis aut carcere, aut pecunia reus iniuriarum mulatur. Quomodo etiam accipienda esse verba Constitutionis Elect. 42. P. 4. censeo: *Setzen, wollen und ordnen, das ein jeglicher, wer der auch wäre, so freventlicher, vorsätzlicher und muthwilliger Weise, den andern, Mann- oder Weibes-Personen, an Ehren schmähen, lästern, schänden, injuriren, und derhalben Rechtlich beklaget würde, dem beschwehrten und injurirten Theil, nach Befindung der Unschuld, einen öffentlichen Widerruf für Gerichte, zu thun, schuldig seyn soll.* Nec enim vtiq̄ue confiteri errorem cogitur, sed pro ratione innocentiae, poena autem carceris aut pecuniaria sine omni exceptione iniuriarum reo in eadem Const. dictatur. Hanc quoque sententiam a Sandio probari comperimus, Dec. L. 5. T. 8. Def. 7.

D O C T I S S I M O
A T Q V E
O R N A T I S S I M O D E F E N S O R I

S. P. D.
P R A E S E S.

Quamquam in hoc libello, minime licere, veritate in alterius damnum aut ad conuicia aliorum abuti, argumentis, ut opinor, satis idoneis, docuimus; tamen ea ad utilitatem et laudem alterius uti, non solum licitum et honestum est, sed omnis laus et virtutum commemoratio, veritatis fundamento destituta, vana et infirma haberi debet. Eius enim studia et mores factaque laudare, quae longissime ab honestate sunt remota, aut laudantis adulationem et mendacium arguit, aut laudati reprehensionem et criminationem continet. Quo enim animo is accipere

cipere ingenii, industriae, et probitatis laudem potest, qui his se carere sibi ipsi conscius, aut quanta eius vanitas habenda est, qui palam ea profiteri conatur, quae nemo falsa esse ignorat? Tanto ergo lubentius et alacrius de TE nunc dicere et virtutes TVAS commemorare possum, quanto certius ex usu pene quotidiano TE penitus noscere et animum TVVM perspicere mihi licuit. Minime enim a vero aberrasse videbor, si animi TVI probitatem, studiorum honestatem, litterarum iurisqueprudentiae amorem, et in eis assiduitatem et industriam, quarum virtutum laudem, nemo, qui TE nouit, TIBI denegat, palam commemorauero. Nam mihi ipsi contigit, haec omnia in TE sita esse, diuturna consuetudine intelligere, et puto, multos alios, qui TE adhuc ignorarunt, ex huius libelli defensione intellecturos esse, hanc, quam consecutus es, laudem, certissimum esse documentum industriae a TE antea in addiscenda iurisprudentia adhibitae. Pergas igitur, quo coepisti modo, in litterarum virtutumque studio

assiduo, et persuasissimum TIBI habeas, nunquam
diu aut latere posse ingenium, virtutem et industriam,
aut carere prorsus praemiis, quae par est impetrari.
Mibi autem, si unquam intellexisti, me TVIS op-
tatis successibus laetari, aut si quoddam in me stu-
dium inseruendi commodis et laudibus TVIS ani-
maduertisti, et conserues eum animum, quem antea in
TE semper cognoui, vehementer atque humanissime
rogo.

Scripsi Lipsiae d. XXI. Ian. MDCCCLXXII.

Leipzig, Diss., 1772 A-R

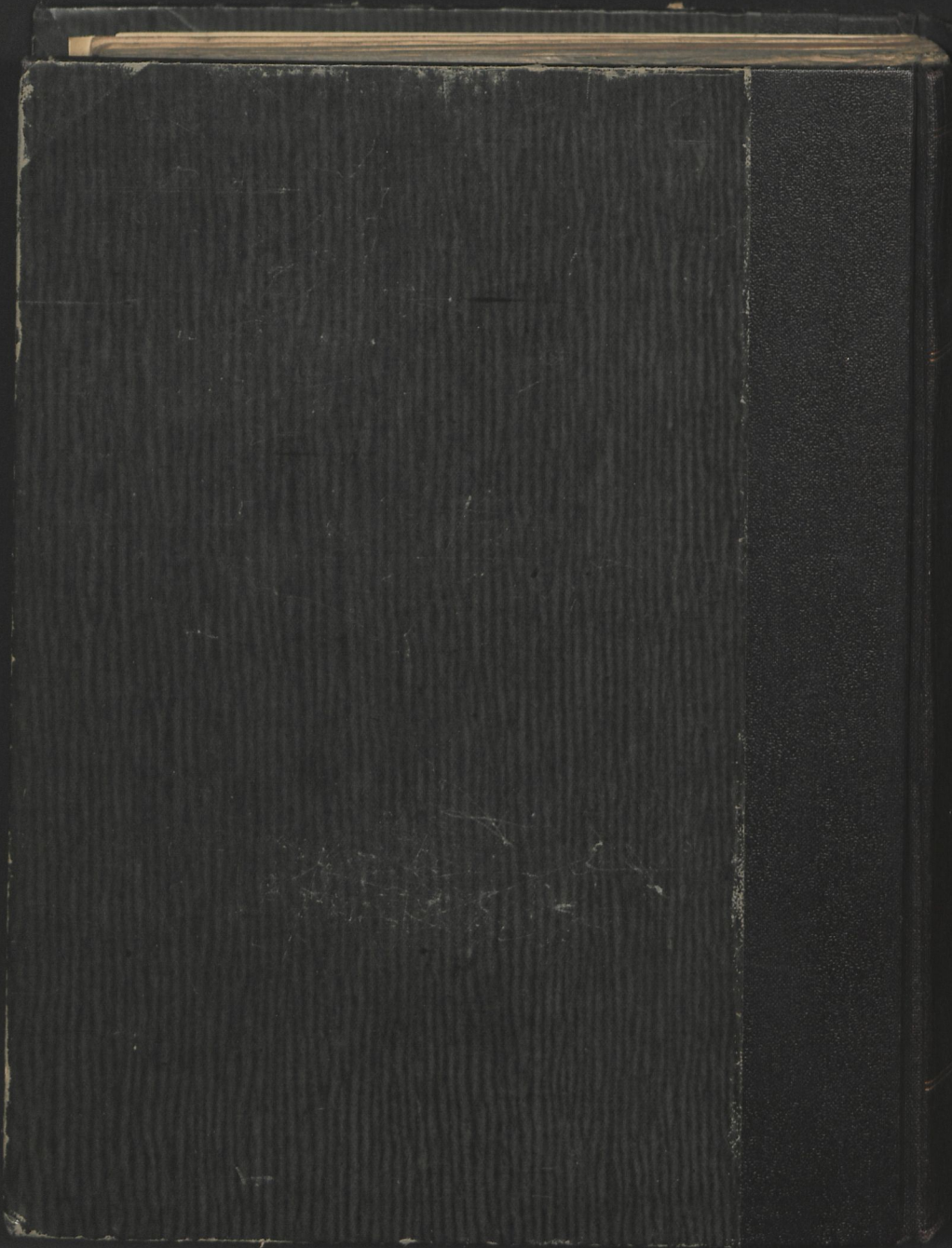

f

TA-70L

Nur 23. Stk. bisher verkn.

B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

16

Cr. 9, num 39

1772, 27

DE
EXCEPTIONE VERITATIS

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE

PRAESIDE

CHRISTIANO GOTTLÖB
EINERTO

IVRISSCIENIAE ET PHILOSOPHIAE DOCTORE

D. XXIII. IAN. MDCCLXXII.

H. L. Q. C.

DISPV TAT

GOTTHELF BENIAMIN SCHMIDT

FRIBERG, MISN.

LIPSIAE

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

P 434

